

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

BEJÁRÉK BÉTERKÉNT EGYZSEN:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közeleváltár (városi ház, földszint 7. sz. ide küldendő) a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat irodája. Ide küldendő az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** ♦ ♦ Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótalajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Debreczen sz. kir. város zárószám- adása.

Roncsik Lajos városi főszámvevő most terjesztette be a városi Tanácshoz a város házipénztárának, valamint az ennek kezelése alatt álló alapítványi pénztáraknak 1909. évről egybeállított zárószámadását, végül az összeállított vagyon mérleget.

A jelentés egész terjedelmében így hangzik: Debreczen város házipénztárának, valamint a házipénztár kezelése alatt álló alapítványi pénztáraknak a mult 1909. évről szóló szármadását s ezeknek alapján — a külön kezelés alatt levő vállalatokra is figyelemmel — összeállított vagyon mérleget további szabályosított intézkedés végett van szerencsém tisztelettel betérjeszteni, A házipénztárnál 3,168,593 K 17 f. rendes bevétellel szemben a rendes kiadás 2,777,431 K 59 f., vagyis bevételi többlet 391,161 K 58 f. Az 1,996,708 K 78 f. rendkívüli bevétellel szemben a rendkívüli kiadás 2,666,431 K 66 f., így bevételi kevesbbslet 669,822 K 89 f. Az átmeneti 593,093 K 67 f. bevétellel szemben átmeneti kiadás 232,170 K 02 f., így átmeneti többlet 360,922 K 75 f. Ha a fenti számadatoknál mutatózó rendes s átmeneti többletből 752,084 K 33 f.-ből a rendkívüli kevesbbsletet 669,722 K 89 f. levonjuk, kapjuk a házipénztár végösszesítésénél mutatózó 72,361 K 44 f. pénztári maradványt.

Ha a költségvetésben előirányzott összegeket a végeredmény befolyt összegekkel hasonlítjuk össze, a végeredmény: azaz a pénztári maradvány ugyanaz; nevezetesen: Rendes bevétel volt előirányozva 3,020,050 K 44 f., tényleg befolyt 3,160,593 K 17 f. + 148,542 K 73 f. Rendkívüli bevétel volt előirányozva 377,400 K., tényleg befolyt 1,996,708 K 77 f. + 1,619,308 K 77 f. Átmeneti 593,093 K 67 f. + 593,093 K 67 f. Összesen 3,397,450 K 44 f., tényleg befolyt 5,758,395 K 61 f. + 2,360,945 K 17 f. Rendes kiadás előirányozva volt 2,881,712 K 34 f., tényleg kiadva lett 2,777,431 K 59 f. + 104,280 K 75 f. Rendkívüli kiadás előirányozva 515,738 K 10 f., tényleg kiadva lett 2,666,431 K 96 f. + 2,150,693 K 56 f. Átmeneti 232,170 K 92 f. + 232,170 K 92 f. Összesen 3,397,450 K 44 f., tényleg kiadva lett 5,676,034 K 17 f. + 2,278,583 K 73 f. Többlet bevétel 2,360,950 K 17 f., többlet kiadás 2,278,583 K 73 f. Külömbözet, mint pénztármaradvány 82,361 K 44 fillér.

Ezen nagyobb pénztári maradvány a bizottsági közgyűlésnek az 1886. évi XXII. t.-c. 124 §-a alapján 71—1907. sz. a. hozott s kormányhatóság-

gilag is megerősített határozatában leli kellő magyarázatát.

E maradvány összegre vonatkozólag tisztelettel javasolom, miszerint a közgyűléstől e zárószámadás tárgyalása alkalmával kéremsétek felhatalmazás arra nézve, hogy abból 30,000 korona az erdei vasut áthelyezési és építkezési címen a f. évben felhasználható legyen.

Tisztelettel megjegyzem, hogy a régi s az új fizetés közti különbözet, mint drágasági pótlék az előző évi gyakorlatnak megfelelőleg, a rendkívüli költségvetésben lett elszámolva; annyival is inkább, mert a különbözet a belügyminiszterium részéről is mint drágasági pótlék lett engedélyezve.

Amennyiben az új leltározás ideje elérkezett, tisztelettel kérek intézkedést arra nézve, hogy a közgyűlésnek ide vonatkozó határozata mielőbb fogantositva legyen.

Ugy e jelentés, mint a nyomtatás alatt levő, részletes zárószámadást három tagu bizottság fogja felülvizsgálni és annak jelentésével kerül majd az a jog- és pénzügyi bizottság utján a tanács és a közgyűlés elé.

A városi levéltárosok mozgalma.

A városi levéltárosok, mint lapunkban említettük, mozgalmat indítottak arra nézve, hogy sérelmük, mely szerint a városok rendezéséről szóló törvényjavaslat tervezet őket a X. fizetési osztályba sorolta, orvosoltassék. Ezen célból lapunk szerkesztője a levéltárosok megbízásából f. hó 18-ára Budapestre hívta össze a városi levéltárosokat és a mozgalomba való csatlakozásra felszólította a vármegyei levéltárosokat is, még pedig azért, mivel bár a vármegyei levéltárosok a IX. fizető osztályba soroltattak, érdekük azt kívánja, hogy bizonyos szolgálati idő eltelté után a VIII. fizető osztályba kerüljenek.

A kongresszuson többen megjelentek ugy a vármegyei, mint a nagyobb városok levéltárosaival közöl és Koncz Ákos főlevéltáros, tb. tanácsnok megnyitván az értekezletet, előadta a városi levéltárosok sérelmeit. A kongresszus elfogadván a javaslatokat, kimondta, hogy feliratban fordul a belügyminiszteriumhoz és kéri fogja, hogy a városi levéltárosok, éppen ugy, mint a vármegyei levéltárak vezetői soroltassanak a IX. fizető osztályba, 15 évi szolgálati idő eltelté után pedig a VIII-ikba. Ugyancsak kéri a kongresszus, hogy

a jövőben a minősítési törvénynek a levéltárosokat érintő rendelkezése törvényhozásilag változtassék meg oly formán, hogy a levéltárosi állás kötéssék a szakvizsgán kívül egyetemi képzettséghez. Ezen kívánásokat a kongresszus memorandumba foglalva, egy küldöttség útján benyújtotta Némethy Károly dr. miniszteri tanácsos urhoz, ki a legnagyobb jóindulattal fogadta a küldöttséget és lapunk szerkesztőjének beszédére adott válaszában a legnagyobb készséggel ígérte meg a kérelem teljesítését, ha nem is minden pontjában, de legalább abban, hogy a városi levéltárosok a vármegyei levéltárak vezetőivel egy fizető osztályba soroztassanak.

Egyébiránt, hogy mennyire méltányos a levéltárosok kérelme akkor, midőn a tervezet őket hátrább sorolja, mint a minimális képzettséggel bíró kezelő tisztviselőket, kitűnik abból, hogy a vármegyei és városi levéltárosok legtöbbször nemcsak a levéltárosi álláshoz megkívántató érettségi és levéltárosi szakvizsgái bizonyítvánnyal bír, hanem egyetemi és akadémiái végzettséget tud felmutatni és közülök több mint felé nemcsak hívatásos író, hanem a történelmi tudományok művelője és neve van az irodalomban, mint az a következő kimutatásból kitűnik:

1. Dr. Czobor Alfréd főlevéltárnok, Abauj m. Tanári alapszakvizsga, doctor philosophia.
2. Ujvári Imre allevéltárnok, Alsóféhér m. Jogvégzett. Államtudományi áll. v.
3. Thold Orbán főlevéltárnok, Arad m. Egyet. abszolutórium tanári alapvizsga.
4. Sefcsik Béla főlevéltárnok, Bars m. Bölcsészeti abszolutórium.
5. Ujhelyi Szilárd főlevéltárnok, Bereg m. Államtudományi államtudom. államv.
6. Osváth Lajos főlevéltárnok, Bihar m. Jogvégzett. Államtudom. államv.
7. Dr. Magasházy Béla főlevéltárnok, Borsod m. Doctor theologia.
8. Sümeghy Dezső főlevéltárnok, Csanád m. Egyetemet végzett.
9. Miklós Sándor főlevéltárnok, Csik m. Bölcsészeti abszolut. Tanári alapvizsga.
10. Bójhly Gábor allevéltárnok, Csik m. Jogtudományi I. szigorlat. Államtudom. államv.
11. Radványi Miklós főlevéltárnok, tb. főjegyző, Fejér m. Jogtud. és államtud. th. v. Orsz. leotári fogalm. vizsga.
12. Dr. Kiss István főlevéltárnok, Győr m. Bölcsészeti kar. és két évi jog., dr. phil.
13. Bartha József főlevéltárnok, Háromszék m. Jogvégzettség.
14. Orosz Ernő főlevéltárnok, Heves m. Hittudományi főiskolai végzettség.
15. kemecsei Szokolai Albert főlevéltárnok, Hont m. Orvoskari egyet. végzettség.
16. Bratán János allevéltárnok, Hunyad m. R. kath. theologia.
17. Timár Ödön főlevéltárnok, Kolozs m. Jogvégzettség. Jog- és államtud. áll. v.
18. Berényi Antal főlevéltárnok, Krassószörény m. R. kath. theologia és 4 félév böcsészet.
19. Pável Mihály nyug. főlevéltárnok, Máramaros m. Államtud. államvizsga.
20. Szélessy Károly főlevéltárnok, Moson m. Jogakadémiát végzett a bírósági oszt. elml. államvizsgát.
21. Kiss Gábor főlevéltárnok, Nagyküküllő m. Államtud. államv.
22. Miklós János főlevéltárnok, Nógrád m. Két jogi alapvizsga, jogi abszolutórium.

23. Romhányi János főlevéltárnok, Nyitra m. Bécsben theologia 7 félév, Budapestben philosophia 5 félév.
24. Kőszegi Sándor főlevéltárnok, Pest. m. Theológiát végzett. Orsz. levélt. fogalm. vizsga.
25. Dvórcsak Győző főlevéltárnok, Sáros m. Bölcsészeten 7 félév, theológián 2 félév.
26. Baranyai Béla főlevéltárnok, Somogy m. Budapestben jogot végzett.
27. Herbert Gusztáv főlevéltárnok, Szeben m. Jogvégzett. I. jogtud. szigorlat, államtud. áll. v.
28. Dr. Förster Jenő főlevéltárnok, Szepes m. Doctor philosophia.
29. Dózsa Elek főlevéltárnok, Szilágy m. Theologiai seminárium papi diplomája.
30. Dr. Méray Gábor allevéltárnok, Temes m. Államtudományi tudori oklevél.
31. Földvári Mihály főlevéltárnok, Tolna m. Bölcsészeti végzettség és két jogi alapvizsga.
32. Kovách Aladár allevéltárnok, Tolna m. Két jogi alapvizsga.
33. Székely László főlevéltárnok, Tordaaranyos m. Theologia.
34. Semsey Gyula főlevéltárnok, Torontál m. Jogi abszolutórium. Orsz. ltári fogm. írásbeli v.
35. Dr. Szentiványi Ferenc allevéltárnok, Torontál m. Jogtudom. állam v.
36. Boár Béla főlevéltárnok, Turóc m. Róm. kath. Theologia.
37. Dukovich István főlevéltárnok, Veszprém. Államtud. állam v.
38. Fitos Márton főlevéltárnok, Zala m. Állam tudom. állam v.
39. Dongó Gyárfás Géza főlevéltárnok, Zemplén m. Theologiai papi oklevél, jogvégzettség, mindkét államvizsga.
40. Foglein Antal főlevéltárnok, Zólyom m. Philosophiai abszolutórium Budapest.
41. Dr. Toldy László főlevéltárnok, Budapest, székes főváros. Egyházi, bölcsészet. tudori oklevél, gym. tanár képesítő oklevél.
42. Lipkay Artur allevéltárnok, Budapest, székes főváros. 10 (tíz) félév a budapesti egyetem orrosi karán.
43. Szondy Béla főlevéltárnok, Arad város, 8 (nyolc) félév a budapesti, bécsi és párisi egyetemen.
44. Koncz Ákos főlevéltárnok, Theologia, akadémia, középiskolai okleveles tanár.
45. Sefcsik Ferenc főlevéltárnok, Győr város. Bölcsészeti abszolutórium.
46. Kemény Lajos főlevéltárnok, Kassa város. Bölcsészeti abszolutórium.
47. Dr. Szilády Károly főlevéltárnok, Kecskemét város. Doctor philosophia.
48. Garzó Lajos allevéltárnok, Kecskemét város. 4 (négy) jogi évfolyam, államtudom. vizsga.
49. Kovács Albin főlevéltárnok, Komárom város. Jogvégzett okleveles ügyvéd.
50. Daboczy István főlevéltárnok, Marosvásárhely. Jogakadémiát végzett.
51. Batka Jenő főlevéltárnok, Pozsony város. Végzett jogász.
52. Brég Jenő allevéltárnok, Pozsony város. végzett jogász.
53. Richter Ede főlevéltárnok, Solmecezbánya. Jogtört., jogtud. és polit. államvizsga, jogtud. és polit. tudományi szigorlat, jogvégzett.
54. Knogler Alajos főlevéltárnok, Sopron város. Philosophiai abszolutórium, tanári alapvizsga.
55. Balogh Károly főlevéltárnok, Szabadka város. Jogi és bölcsészeti tanfolyam.
56. Karácsonyi Árpád h. allevéltárnok, Szabadka város. Philosophiai abszolutórium, tanári alap- és szakvizsga.
57. Fodor György főlevéltárnok, Szatmár város. Bölcsészeti és theologia.
58. Rexa Dezső főlevélt. és könyvt., Árva m. 6 (hat) félév jog Budapest.
59. Kende István főlevéltárnok, Ung m. 5 (öt) félév egyetem.

75. Heimer Gábor főlevéltárnok, Kis-Rukunó m. Levéltári szakvizsga.

76. Alapi Gyula főlevéltárnok, Komárom m. 1902 szeptember 20. levéltári szakvizsga.

77. Tholf József László főlevéltárnok, Liptó m. Levéltári szakvizsga, 1902 ápr. 15.

78. Petrován György főlevéltárnok, Máramaros m. Levélt. szakvizsga.

79. Hajdu Gábor főlevéltárnok, Maros Torda m. Nyolc gimnázium osztály, levéltári szakvizsga.

80. Spalovszky Gyula főlevéltárnok, Pozsony m. 1898 okt. 25. levéltári szakvizsga

81. Mészáros János főlevéltárnok, Sopron m. 1888 december 6. levéltári szakvizsga.

82. Inczedy Lajos főlevéltárnok, Szabolcs m. Levélt. szakv.

83. Gorzó Bertalan főlevéltárnok, Szatmár m. 1898 május 11. levéltári szakvizsga.

84. Kiss Ábrahám főlevéltárnok, Szolnok-Doboka m. Levélt. szakvizsga.

85. Ostie Andor főlevéltárnok, Temes m. 1901 június 13. levéltári szakvizsga.

86. Alexics Bogolyub allelevéltárnok, Torontál m. Levéltári szakvizsga.

87. Pázmány Lajos főlevéltárnok, Trencsén m. Levéltári szakvizsga.

88. Dóczy Lajos allelevéltárnok, Udvarhely m. Levélt. szakv.

89. Gálócsy Zoltán allelevéltárnok, Ung m. Levéltári szakv.

90. Balogh Gyula főlevéltárnok, Vas m. Levélt. szakvizsga.

91. Spisovszky Imre allelevéltárnok, Zemplén m. Levéltári szakvizsga.

92. Molnár Mihály főlevéltárnok, Hódmezővásárhely, levéltári szakvizsga.

93. Lakos Lajos főlevéltárnok, Nagyvárad város, levélt. szakvizsga.

94. Hoffmann Endre főlevéltárnok, Pancsova város, levéltári szakvizsga.

95. Szigethy Vilmos főlevéltárnok, Szeged város, levéltári szakvizsga.

96. Juhász Viktor főlevéltárnok, Székesfehérvár, 1908 február 15. levéltári szakvizsga.

97. Tóth Ferencz főlevéltárnok, Temesvár város, levéltári szakvizsga.

98. Profuma Róbert főlevéltárnok, Ujvidék város, levéltári szakvizsga.

99. Szevics Milorad főlevéltárnok, Versecz város, levéltári szakvizsga.

100. Popovits Sebő th. főjegyző, főlevéltárnok, Bácsbodrog m. 1873. év óta megyei szolgálat, 1893 óta levéltári.

101. Barcsay János főlevéltárnok, Brassó m. Alsó foku keresk. iskola.

102. Wesszrémy Kálmán főlevéltárnok, Hajdu m. 1880 jul. 30. gym. VI. osztálya.

Az ország és különösen Hajdu vármegye selyemtenyésztése.

Bezerédj Pál miniszteri tanácsos, országos selyemtenyésztési felügyelő, most adta be jelentését a földmivelésügyi minisztériumhoz Magyarország selyemtenyésztésének és selyemfonó iparának 1909. évi állapotáról, melyből kiemeljük a Hajdu vármegyére vonatkozó részt a következőkben:

A vármegyében Debreczenben volt gubóálmás és a gubóért 4178 koronát fizettek ki. A vármegyében 1880–1909-ig 9181 klg. gubót termeltek, melyért kifizettetett 29,744 kor. A legmagasabb kereset 1909-ben 94 kor. 33 fillér volt, melyet Varga Mártonné debreczeni lakos kapott. A selyemtenyésztéssel foglalkozók keresete Hajdu vármegyében 1909-ben városok és községek szerint a következő volt: Debreczen 1088 kor.; Téglás 395 kor.; Hajduhadház 162 kor.; Hajduszóvát 684 kor.; Hajduszoboszló 39 kor.; Hajduböszörmény 54 kor.; Hajdudorog 158 kor.; Püspökladány 10 kor.; Nádudvar 9 kor.; Egyek 56 kor.; Monostorpályi 21 kor. Hajdu vármegyében 1 szakember 635 hallgató előtt tartott felolvasást. Megjegyzi a jelentés, hogy a nép szívesen hallgatja az előadásokat, amelyekben kioktatást nyer a hernyók helyes kezelésére. Ennek dacára azonban a tenyésztés sikere mégis a szederfa lombosságától függ. Hajdu megyében pld. 820 drb szederfa után 29,744 korona keresetbe jutott a nép. Kívánatos volna a szederfa állomány gyarapítása. A szederfalevél bősége nemcsak selyemtenyésztünk tovább fejlődésére, hanem selyemiparunk emelkedésére is befolyással bír, mert csakis a jól táplált hernyó fon olyan selymet, mely erejénél és ruganyosságánál fogva versenyképes lesz a világpiacon.

Ha azonban a szederfákat nem gyarapítjuk: akkor vagy sokan lesznek azok, akik az épen most uralkodó nagy drágaság miatt kénytelenek lemondani a keresetről, vagy pedig termelnek ugyan gubót, de ezen gubók a selyem hernyók rossz táplálása következtében gyöngye, törékeny selymet adnak és ezáltal kockára tesszük selymünk jó hírnevét a külföldön.

Magyarország szederfaképes vármegyéiben 662,590 szederfa van; a selyemtermelők Magyarországon kerestek 1909-ben 3.605,453 koronát, 1880—1909-ben pedig 71.815.886 kor.; 1909-ben kiültettek 335,139 szederfát, ellenben tönkrement 156,504 darab. A selyemtenyésztési felügyelőség Hajdu vármegyében ingyenesen 147 liter szederfa magot, 212,540 iskolázandó csemetét és 3165 ültetésre alkalmas szederfát osztott ki.

A felügyelő hálával emlékezik meg jelentésében arról a hathatós támogatásról, melyben őt Hajdu vármegye részesíti a selyemtenyésztés emelése érdekében. Megemlíti Debreczen sz. kir. várost, mely 6400 □ öl területre szedreskertet létesített.

Az országban mintegy 100,000 család foglalkozik a gubók termelésével.

Hirek.

— **Tisztelgés a polgármesternél.** A csapókerti függetlenségi és 48-as olvasó kör elnöksége a héten felkereste Kovács József polgármestert, kinek átadták az egyesület ama kérelmét, hogy a város adná oda az egyletnek az iskola mellett levő, mintegy 200 □-öl földet egyleti ház építkezésre. A polgármester szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy amennyiben csak teheti, szívesen támogatja az egylet kérelmét.

— **A csatornázás.** Miután a csatornaépítés ügyét a kormány jóváhagyta, a városi tanács felszólította a Fried és Adorján céget, hogy az építési munkálatokat harminc nap elteltével kezdje meg.

— **A husarak emelkedése.** Mészáros iparosaink ugylászik megint gondoltak egy merészt és felémelték a hus árát. Hová fog vezetni ezen meg nem olkható áremelés, nem tudjuk, annyi azonban bizonyos, hogy hovatovább eljön az az idő, mikor hatósági mészárszék felállításával kell mészárosaink tulkövetését ellensúlyozni.

5639—1910. sz.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házipénztárának és a házipénztár által kezelt alapoknak 1909. évi zárszámadása a városi számvevőség által egybeállítván, az 1886. évi XXI. t.-cz. 17.§-a rendelkezéséhez képest, a városi számvevői hivatalnál a folyó 1910. évi május hó 1-ső napjától kezdődőleg 15 napi közzszemlére kitétetett.

Erről a tanács a város adozó lakosságát azall értesíti, hogy a zárszámadás az említett helyen, a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól 1-ig) megtekinthető, s arra a hivatolt törvényszakas szerinti észrevételek tehetők s ezen észrevételek a folyó év május havában megtartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlést megelőzőleg 5 nappal a városi tanáshoz beadhatók.

Debreczen, 1910. évi április hó 18-án.

A városi tanács.

3231—3391—3453/1910.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szabad királyi város Tanácsa közhírré teszi, hogy a városi tulajdont képező Ludas csárda és a hozzá tartozó 50 kat. hold 1012 □-öl területű föld az 1910. évi április hó 26-ik (kedd) napján d. e. 9 órakor tartandó nyilvános érverésen fog a városháza nagytanácstermében az 1911. évi január hó 1-től 1917. évi január hó 1-ig terjedő 6 évre haszonbérbe adni.

Kikiáltási ár 950 korona, melynek 10%-a az árverelők által az árverési bizottságnál az árverés napján készpénzben leteendő.

Az árverési feltételek a számvevőségnél a hivatalos órák alatt (8—1-ig) megtekinthetők.

Kelt Debreczen szabad királyi város Tanácsának 1910. évi április hó 4-ik napján tartott üléséből.

A városi tanács.

Alapítottatt 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »

KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaiával felszerelve, készit mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állittatnak ki. — Yidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☞ ☞ ☞

Tartós betűdéreből készült tömöntvényekkel helybelli és vidéki nyomdóknak, könyvkötőknek jutányos érért rövid idő alatt szolgálunk.